

Forskning for fremtidens nullutslippsgård

De vil ligge i front med nye klimaløsninger og bli landets første nullutslippsgård. Derfor samarbeider Mære landbruksskole med forskere i sitt nye innovasjonsprosjekt.

Mære landbruksskole vil skape sin egen lokale sirkulærøkonomi og ikke la noe gå til spille. Foto: Mære

Det er Trøndelag fylkeskommune som eier den ambisiøse landbruksskolen Mære. Skolen har hatt fokus på landbruk og klimagassutslipp i nesten tyve år og har gradvis bygd opp kompetansen. Med sitt ferske prosjekt spør de: *Hvordan kan vi håndtere organisk avfall på nullutslippsgården Mære på en mest mulig bærekraftig måte?*

De søkte Forskningsrådet høsten 2020 og fikk innvilget støtte i desember 2020.

– Vi har tenkt at den dagen dette tar av, så skal vi stå klare med kompetanse. For fem-seks år siden skjedde akkurat det vi ventet på, da "smalt" det med fokus på denne tematikken. Med dette prosjektet tar vi det enda lenger, fortsetter hun.

Lokal sirkulærøkonomi

Hovedmålet for dette prosjektet er altså å bruke organisk avfall fra lokalt jordbruk og skogbruk og gjøre disse ressursene om til verdifulle produkter og samtidig redusere klimautslipp og avfallsstrømmer. I praksis en lokal sirkulær økonomi.

Utviklingsleder Tove Jystad vil sørge for at Mære sitter på den beste kompetansen innen landbruk og lavutslipp. Foto: Mære

En viktig del av prosjektet er produksjon av biokull tilpasset ulike bruksområder. Kullet lages av skogsavfall, flis, hageavfall, halm eller annet organisk materiale.

– Vi skal forske på hvordan biokull kan brukes på ulike måter for eksempel i jord, i husdyrgjødsel, til rensing, i før eller i kompost. Om få år håper jeg vi har et biokullanlegg montert, og at vi bruker biokull og kompost aktivt for å ta vare på organisk avfall. Ingen ressurser skal gå til spille. Vi skal redusere klimagassutslipp og "ikke dumpe, men bruke".

Selve ideen til innovasjonsprosjektet oppstod etter gjensidig sparring med ulike forskermiljøer, en veldig fruktbar måte å jobbe på, synes Jystad. SINTEF Energi, NIBIO og NGI er partnere.

– Vi hadde aldri kommet på ideen til prosjektet uten en stor workshop. Vi spurte hvilken kompetanse mangler landbruket, og hva er det forskerne selv ønsker å komme videre med? Bruk av biokull var da noe av det vi falt ned på. Nå har vi med oss kremen av forskere for å finne nye svar.

“

Det handler om å se muligheter og gjøre litt ekstra. Det som kanskje ikke ser så lurt ut nå, kan bli det

Tove Jystad

Det lille ekstra

Som utviklingsleder er hun vant til å jobbe med FoU-miljøer. De har til enhver tid rundt tyve FoU-prosjekter gående på landbruksskolen.

– Forskningsmiljøene er jo her allerede. Filosofien vår er å koble sammen flere hundre elever, forskere og landbruksfamilien på Mære, og bruke arenaen vår til noe fornuftig for landbruket. Her kan vi dele kunnskap og legge til rette for forskning.

Det er likevel en utfordring å greie å se langt nok frem, og finne grensen mellom praktisk drift og hvordan forskningen kan bidra til å bli bedre. Der ligger det hele tiden et spenn, forklarer Jystad.

– Det handler om å se muligheter og gjøre litt ekstra. Det som kanskje ikke ser så lurt ut nå, kan bli det. Det er ikke alltid forskerne og vi har sammenfallende interesser, men det er utrolig givende når det klaffer.

Vinn-vinn-forskning

På Mære er avfall en egen ressurs. Foto: Mære

Forskningsrådet har investert 3 millioner kroner i innovasjonsprosjektet.

– Fylkeskommunen og politikerne har vært veldig framsynte og satt av penger til vårt utviklingsarbeid gjennom mange år. Landbruks- og matdepartementet gjorde at vi fikk finansiert og etablert landbrukets klima- og energisenter. Midlene vi nå har fått fra Forskningsrådet har vært helt utløsende for å ta denne tematikken enda et skritt videre, det hadde ikke blitt noe av denne innovasjonen ellers. Nå har vi mulighet til *både* å investere i et biokullanlegg og drive med forskning. Det er vinn-vinn og betyr at vi kan være i front.

Jystad mener de ikke har noe annet valg enn å være ambisiøse.

– Bønder kjenner klimaendringene på kroppen hele året. Jeg er selv melkebonde og vet hvor krevende det er å produsere mat. Vi er nødt til å vri hjernen skikkelig for å bidra til nye løsninger.

Fakta Restore

Les mer i prosjektbanken: [Restore: Resource harvesting from agriculture and forestry residues for CO2 storage and agricultural use](#)

Partnere: Trøndelag fylkeskommune ved Mære landbruksskole, SINTEF Energi, NIBIO og NGI

Støtte: 3 millioner kroner

Prosjektperiode: 2021 – 2024

Av Solveig Thiis-Evensen | Publisert 2. jul. 2021 | Oppdatert 2. jul. 2024

Last ned

Del

Meldinger ved utskriftstidspunkt 4. juli 2025, kl. 09.50 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.